Міністерство освіти і науки України
Кам’янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Факультет іноземної філології
Кафедра англійської мови

Дипломна робота
магістра

з теми: **«ЗАСОБИ ВЕРБАЛІЗАЦІЇ КОНЦЕПТУ INTIMACY В АНГЛОМОВНІЙ КАРТИНІ СВІТУ»**

Виконавець: здобувач другого
(магістерського) рівня вищої освіти
групи Ang1-M22
спеціальності 014 Середня освіта
(Мова і література (англійська)
Ряба Олена Сергіївна

Керівник: **Свідер І.А.,**
кандидат філологічних наук,
доцент кафедри англійської мови

Рецензент: **Кришталюк Г.А.,**
кандидат філологічних наук, доцент
кафедри германських мов та зарубіжної
літератури

Кам’янець-Подільський – 2023

ЗМІСТ

ВСТУП……3

РОЗДІЛ 1. МОВА ЯК ВЕРБАЛЬНИЙ ОБРАЗ СВІТУ……...7

1.1. Виникнення і становлення поняття «мовна картина світу»……7

1.2. Концепт і його реалізація в мові……...13

1.3. Емотивний концепт та семантичний простір мови…….25

1.4. Методологія аналізу змісту та структури концепту……27

Висновки до першого розділу……..29

РОЗДІЛ 2. ЕМОТИВНИЙ КОНЦЕПТ ІНТИМНІСТЬ У СЕМАНТИЧНОМУ ПРОСТОРІ МОВИ……31

2.1. Поняття інтимність у філософії та соціології……..31

2.2. Поняття інтимність у психології……...32

2.3. Інтимність як об’єкт лінгвістичного дослідження……..38

Висновки до другого розділу……...41

РОЗДІЛ 3. ЗАСОБИ ВЕРБАЛІЗАЦІЇ КОНЦЕПТУ INTIMACY В АНГЛОМОВНІЙ КАРТИНІ СВІТУ……43

3.1. Концепт INTIMACY в аспекті лексичної семантики англійської мови…….43

3.2. Концепт INTIMACY у фразеологічній системі англійської мови…….58

3.3. Вербалізація концепту INTIMACY у паремійному фонді англійської мови…….68

Висновки до третього розділу……..73

ВИСНОВКИ……...76

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ……81

СПИСОК ДОВІДНИКОВИХ ДЖЕРЕЛ……..86

ВСТУП

Сучасна лінгвоконцептологія як молода та перспективна галузь когнітивної лінгвістики характеризується стрімкими темпами розвитку й розширенням кола актуальних питань, пов'язаних передусім із антропоцентричною парадигмою. Визначення ролі мови як головного засобу отримання, зберігання й передачі національної свідомості, духовних і культурних цінностей, практичного й теоретичного досвіду соціуму та її взаємозв'язок із мисленнєвою діяльністю людини перебуває в річищі окресленого напряму, а під час дослідження й репрезентації змістової організації концептів, повністю чи частково експлікованих мовними засобами, постає пріоритетним.

Емоції тлумачимо як змістовний фундамент свідомості та як одну з форм відображення світу, яка відтворює не предмети чи явища реального світу, а їхнє значення для життя індивіда. Цим пояснюємо сучасне зростання інтересу вчених різних галузей до емоцій, засобів їхньої концептуалізації та вербалізації.

Як наголошено в мовознавчих працях вітчизняних і зарубіжних лінгвістів, пізнання світу здійснюється за допомогою емоцій. Проте відсутність цілісної теорії емоцій ускладнює вивчення їхньої вербалізації та концептуалізації в мові. Зокрема більш глибокого та системного дослідження потребують категорія емотивності з погляду когнітивної лінгвістики, засоби вербалізації емотивних концептів тощо.

Актуальність дипломної роботи магістра визначається загальною спрямованістю сучасних лінгвістичних досліджень на розгляд мовних одиниць із урахуванням структур людського знання, які вони репрезентують, а також ментальних процесів, покладених в основу категоризації світу; увагою до проблеми концептуалізації знань та їх мовного втілення; необхідністю когнітивного осмислення концепту INTIMACY як одного з базових в англійській (американській та британській) та українській культурах.

Мета роботи – вивчити етнолінгвістичні закономірності функціонування концепту INTIMACY в англійській мові, визначивши таким чином національну специфіку концепту в англійській лінгвокультурі.

Поставлена мета передбачає розв'язання таких **завдань**:

- описати поняття «картина світу», різновиди картин світу;
- описати структуру та компоненти концептів, критеріїв, необхідних для виокремлення концепту з мови;
- визначити місце емотивного концепту в мовній свідомості особистості та в семантичному просторі мови;
- дослідити лексичні, фразеологічні та паремійні засоби вираження концепту INTIMACY в англійській мові;

Об'єктом вивчення є концепт INTIMACY як когнітивно-емотивний мовний конструкт, вербалізований за допомогою лексичних, фразеологічних і паремійних одиниць в англійській мові.

Предметом дипломної роботи магістра є етнолінгвістичні закономірності вербалізації концепту INTIMACY у повсякденно-побутовій та художній моделях світу.

Матеріалом дослідження слугують прямі та вторинні номінації емоційного стану інтимності (2694) зі словників (етимологічних, тлумачних, синонімічних, антонімічних, фразеологічних, асоціативних), національного лінгвістичного корпусу *(British National Corpus (BNC);)* англійської мови. На лексичному рівні досліджено 193 одиниці, на фразеологічному рівні проаналізовано 214 одиниці в англійській мові.

Методи дослідження зумовлені метою, поставленими завданнями та фактичним матеріалом. Під час дослідження було застосовано *метод лінгвістичного опису*, який передбачає вивчення мовного явища, систематизацію та узагальнення особливостей функціонування засобів експлікації змісту емотивного концепту в англійській мові; *компонентний аналіз* використано при дослідженні словникових дефініцій ядерної лексеми-ідентифікатора концепту INTIMACY; метод *структурно-семантичного*

аналізу використовуємо під час дослідження ядерних лексем-ідентифікаторів концепту (для визначення семної структури ядерних лексем); *етимологічний аналіз* ядерних лексем-ідентифікаторів – під час дослідження семантики ядерних лексем у діахронії; і*нтерпретативний аналіз* використовуємо для дослідження ціннісно маркованих виразів (прислів'я, приказки); *аналіз словникових дефініцій* для визначення семантики лексем із значенням емотивності.

Наукова новизна дипломної роботи магістра полягає в тому, що в ній уперше зроблено спробу дослідити зміст та системно описати мовні засоби об'єктивації концепту INTIMACY у лексико-фразеологічній системі англійської мови. Новим також є застосування елементів інтерпретації окремих лексем, фразем і паремій, тобто прийомів логіко-семантичного аналізу, при дослідженні лексико-фразеологічних одиниць з емотивним компонентом.

Теоретичне значення роботи полягає в тому, що вивчення характеристик концепту INTIMACY в англійській мові допоможе надалі поглибити теоретичні питання загального мовознавства, семасіології, концептології. Лексичні, фразеологічні та паремійні одиниці, що вербалізують концепт, дають змогу показати специфічне розуміння інтимності представниками англійської мовної спільноти.

Практичне значення отриманих результатів дослідження полягає в тому, що вони можуть бути використані в процесі викладання теоретичних курсів з англійської лексикології, лінгвокультурології та когнітивної лінгвістики, а також у подальших концептологічних дослідженнях.

Апробація результатів дослідження. Основні тези роботи були представлені автором на XI міжнародній студентській інтернет-конференції «Мова у міждисциплінарному контексті безперевної освіти» 3-7 квітня 2023 року (Riaba Olena. Стратегія інтимізації в англомовному художньому дискурсі. *Мова у міждисциплінарному контексті безперевної освіти матеріали XI.* [Електронний ресурс] / [редкол. Г. А. Кришталюк (відп. ред.)

та ін.]. Кам’янець-Подільський: Кам’янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2023. С. 101-104).

Структура роботи. Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків до кожного розділу, загальних висновків та списку опрацьованих джерел і літератури.

ВИСНОВКИ

Злам тисячоліть у лінгвістиці позначився переходом від іманентно-структурної наукової парадигми до розгляду мовних явищ під кутом антропоцентризму, в центрі дослідження якого постала детермінована культурою людина, яка пізнає світ, мислить та відчуває. Метою антропоцентричного напрямку стає дослідження мови через культуру, встановлення глибинного зв'язку когнітивних структур людської свідомості з мовними формами, вияв культурно-мовних національних стереотипів та взаємовпливу мови та культури.

У контексті сучасної антропологічної лінгвістики, яка досліджує мовні феномени крізь людину, її мислення та інші види духовно-практичної діяльності, сформувалися такі категорій, як «картина світу», «мовна картина світу» та «концептуальна картина світу».

У результаті проведеного аналізу численних джерел, у яких відображено наявні підходи до розуміння та інтерпретації цих термінів, **картину світу** − *суб'єктивний образ об'єктивної реальності, який лежить в основі індивідуального і суспільного пізнання, який охоплює ментальну сферу й оформлює, систематизує знання у вигляді цілісної картини, у надрах якої утворюється мовна картина світу (наївна картина світу)*, яка відображає когнітивні та психологічні характеристики мовного індивіда.

Мовна картина світу – *це специфічний складний вербалізований світ понять і явищ з поступальним еволюційним розвитком на всіх структурних рівнях мовної системи, що характеризується динамічністю, антропоцентричністю та несамостійністю, оскільки перебуває у тісних взаємозв'язках з концептуальною картиною світу.*

Концептуальна картина світу – *етнічно зумовлена вербалізована ментальна сутність, породжена науковою свідомістю, яка постійно змінюється і доповнюється, відображаючи специфіку буття етносу, взаємовідносини етнічної людини зі світом, її світовідчуття й світопереживання та представлена у мові у вигляді концептів.*

Мовна та концептуальна картина світу – автономні, не тотожні поняття: мовна картина світу є лише частиною концептуальної, оскільки мовне вираження отримує не весь зміст концептуальної картини світу, а лише ті концепти, які комунікативно значущі і релевантні для національної культури. Мовна картина світу дає суб'єктивні значення концептів, які виступають ядром, а концептуальна картина світу формує об'єктивні поняття про певний концепт, які й складають периферію. Мовна та концептуальна картини світу взаємодіють між собою: мовна картина розвиває концептуальну, оскільки саме вона передує концептуальній і формує її, а концептуальна картина світу є підґрунтям мовної картини світу.

Виділено сім аспектів інтерпретації концепту: логіко-філософський власне-філософський, лінгвістичний, лінгвокультурологічний, коґнітивний, психолінгвістичний літературно-культурологічний, що відображають складну і суперечливу природу самого концепту і наукового знання про нього. Так, згідно з логіко-філософським і коґнітивним аспектами концепт постає одиницею мислення і пам'яті, що є результатом тривалого процесу; згідно з психолінгвістичним – одиницею людської психіки; за даними лінгвістики концепт виконує номінативну й пізнавальну функції, а за даними коґнітивістики – функцію збереження знань про світ; за логіко-філософським і лінгвістичним векторами концепт характеризується специфікацією, узагальненням, абстрагуванням; в усіх аспектах відзначається мовний і модифікаційний характер концепту.

У лінгвістичних працях когнітологічної спрямованості термін «концепт» набув двох основних осмислень: як когнітивної ментальної одиниці, що відображає знання та досвід людини, і як культурно зумовленого ментального поняття, що маркує певний квант знання як національно специфічний.

Дослідивши й узагальнивши різні підходи до розуміння поняття «концепт» (лінгвокогнітивний та лінгвокультурний) можна констатувати, шо вони не є взаємовиключними, однак різняться напрямом векторів відношень

між індивідом і культурою: лінгвокогнітивний концепт є наслідком взаємодії між індивідуальною свідомістю і культурою, а лінгвокультурний концепт є результатом взаємодії культури та індивідуальної свідомості.

Концепт має польову структуру: *ядро* (понятійний і знаковий компоненти, що складаються з універсальних знань, виражених іменем концепту) *і ближня та дальня периферія* (образний компонент асоціативних зв'язків та відчуттів). Основними ознаками концепту є передача і збереження знань, неізольованість, цілісність, креативність, абстрактність, ментальність, емоційність та інші. Концепти вербалізуються окремими словами, ідіоматичними одиницями та реченнями, які проходять лексикалізацію та ідіоматизацію, і відтворюються у мовленні автоматично за наявності певних асоціацій у комунікативній ситуації.

Емотивний концепт – це емоція, виражена мовними засобами, ментальна одиниця високого рівня абстракції, яка відображає в мовній свідомості емоційний досвід індивіда, соціуму, нації у вигляді загальноуніверсальних та культурноспецифічних уявлень про емоційні переживання.

Емотивний концепт ІНТИМНІСТЬ – це ментальна структура, яка бере участь у формуванні цілісного *Я* мовної особистості, сприяє цілісному розумінню інтимності як емоційного стану фізичної та / або емоційної близькості між людьми. Концепт ІНТИМНІСТЬ поєднує в собі тілесне й духовне в людині та представляє феномен єдності тіла й свідомості, які базуються на взаємозв'язку фізіологічних станів та емоційних реакцій.

Ядерна лексема-ідентифікатор концепту ІНТИМНІСТЬ в англійській мові постає полісемантом, що складається з низки значень, які формують семантико-когнітивну структуру концепту в англійській етнолінгвокультурі.

За результатами аналізу ядерних лексем-ідентифікаторів концепту ІНТИМНІСТЬ в англійській мові було виділено такі емотивні аспекти досліджуваного концепту. По-перше, відзначено, що інтимність характеризує близькі стосунки між людьми (*a close, familiar, and affectionate relationship;*

familiarità di rapporti, confidenza, reciproca intensa), які передбачають велику міру приватності й добровільність її порушень. По-друге, констатовано, що інтимність асоціюється із сексуальною поведінкою (*a sexually familiar act; avere una relazione amorosa, rapporti sessuali*) і притаманна таким видам діяльності, які вимагають високої міри приватності, конфіденційності. По-третє, йшлося про інтимність як про характеристику ситуації, атмосферу протікання дії, що співвідноситься безпосередньо з прикметником *приватний / private / provato*: *intimacy* → *privacy – the state of being private* → *private – removed from or out of public view or knowledge, personal, secret.*

Семантична зона інтимності в англійській мові містить три групи лексем, що мають асоціативну ознаку приватності, конфіденційності: 1) лексеми на позначення близьких (дружніх, любовних) стосунків; 2) лексеми на позначення сексуальних стосунків; 3) лексеми, які характеризують затишну атмосферу спілкування. У результаті було отримано: асоціативний ряд слів, пов'язаних з близькими, дружніми / любовними стосунками; асоціативний ряд слів, що характеризує сексуальну поведінку (семи ***„інтимність”*** та ***„приватність”*** входять до імплікаціоналу таких слів); асоціативний ряд слів, що характеризує атмосферу інтимності – частково перетинається з суміжними концептами СЕКРЕТНІСТЬ**,** ПРИВАТНІСТЬ і доповнюється семами: ***„секретність”***, ***„приватність”***, ***„відокремленість (самотність)”***, ***„безпека”*** (сема пов'язана зі станом фізичної безпеки, з місцем тимчасового притулку від загрозливих для суб'єкта інтимності обставин).

У результаті вивчення лексико-фразеологічного фонду англійської мови виявлені такі культурно значущі орієнтири, які визначають уявлення про інтимність: ***культурна універсальність*** (інтимність як стан емоційної (духовної) та / чи фізичної близькості (єдності), зумовленої симпатією, дружбою, коханням, що може сприяти виникненню приватності); ***емоційність*** (служить для вказівки на супутні стосункам між суб'єктом та об'єктом інтимності емоції та емоційні стани); ***ментальність*** (передає

наївне уявлення мовців про інтимність як специфічний спосіб вираження знання про об'єкт матеріального світу); ***локальність*** (передає повсякденне уявлення про інтимність як про ознаку місця, якому властиві приватність та зручність, та про ознаку атмосфери, яка сприяє встановленню емоційної та / чи фізичної близькості); ***відокремленість*** (передає наївне уявлення мовців про інтимність як специфічний спосіб вираження приналежності до внутрішнього світу окремої особистості → самотність, приватність); ***чинник та результат зближення*** (момент (стан) знайомства однієї особи з іншою або з групою осіб, який підкреслює міру близькості, фамільярності знайомства, а також знайомство з певним предметом, об'єктом, людиною з метою отримання знань, відомостей про них).

Зіставлення денотативних та емотивних сем, виокремлених у результаті аналізу лексичного та фразеологічного наповнення концепту INTIMACY в англійській мові, дозволило побачити лакунарність у структурі досліджуваного концепту, зокрема, відсутність денотативної семи ***„ознака місця, якому властиві приватність та зручність"*** у фразеологічній семантиці концепту за умови її наявності в лексичній семантиці; відсутність емотивної семи ***„приємна (інтимна) атмосфера"*** у фразеологічній семантиці концепту за умови її наявності в лексичній семантиці; відсутність чотирьох емотивних сем ***(„будинок, сім'я", „свій / чужий", „ввічливість, пристойність", „територія, простір")*** у лексичній семантиці концепту за умови їхньої наявності у фразеологічній.

Корпус пареміологічних одиниць, що містять ознаку інтимності склав 63 лексичні одиниці. Основними семантико-когнітивними ознаками є 1) втручання в чужі справи; 2) стосунки між суб'єктом та об'єктом інтимності: intimacy − friendship; 3) поширення та отримання інформації; 4) індивідуалізм і колективізм; 5) секретність; 6) свобода; 7) ввічливість; 8) марнославство.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Андрейчук Н. І. Мовний знак через призму філософської категорії відношення. *Наукові записки. Серія «Філологічна». Острог : Видавництво Національного університету «Острозька академія»*. 2012. Вип. 26. С. 17–19.

2. Апроксимативні методи вивчення лексичного складу. Левицький В. В., Огуй О. Д., Кійко Ю. С., Кійко С. В. Чернівці : Рута, 2000. 136 с.

3. Бацевич Ф. С. Нариси з лінгвістичної прагматики. Львів: ПАІС, 2010. 336 с.

4. Бехта І. А. Текст і лінгвістика тексту. *Вісник Львівського університету. Серія "Міжнародні відносини". Львів,* 2000. 570 с.

5. Бондар Н. Інтерпретація статусу концепту в мовній дослідницькій парадигмі. *Рідний край*. 2012. №1 (26). С. 84–87.

6. Борисов О. Мовна концептуалізація емоцій (на матеріалі сучасних англомовних лексикографічних джерел). *Культура народов Причерноморья.* 2007. № 110. Т. 1. С. 57–59

7. Вайсгербер Й. Л. Родной язык и формирование духа; [пер. с нем.]. М. : Изд-во Моск. ун-та, 1993. 224 с.

8. Вежбицкая А. Язык. Культура. Познание. М. : Русские словари, 1997. 416 с.

9. Вільчинська Т. Концептуалізація сакрального в українській поетичній мові XVII–XVIII ст. Тернопіль : Джура, 2008. 424 с.

10. Врублевська Т. В. Концепт та суміжні термінологічні одиниці: поняття, лексичне значення, стереотип. *Актуальні проблеми філології та перекладознавства*. 2014. Вип.7. С. 16–19.

11. Гендер и эмоции. Учебное пособие / Под ред. И. А. Жеребкиной [Електронний ресурс]. Режим доступу : http://zadocs.ru/filosofiya/24041/index.html?page=33

12. Горностай П. П. Гендерна соціалізація та становлення гендерної ідентичності. Основи теорії гендеру: Навч. посібн. / За ред. В.П. Агєєва. К. : К.І.С., 2004. С. 132–156.

13. Голобородько К. Ю. Лінгвістичний статус концепту. *Лінгвістика.* 2003. Вип.1. С. 16–21.

14. Голубовська І. О. Етнічніособливості мовних картин світу. К. : Логос, 2004. 284 с.

15. Голубовська І. О. Паремії як відбиття ціннісних пріоритетів етнічної спільності (на матеріалі української, російської, англійської та китайської мов). *Мовознавство.* 2004. № 2–3. С. 66–74.

16. Горностай П. П. Гендерна соціалізація та становлення гендерної ідентичності. Основи теорії гендеру: Навч. посібн. К. : К.І.С., 2004. С. 132–156.

17. Делёз Ж., Гаватари *Ф.* Что такое философия. М.: Институт эксперементальной социологии, Спб.: Алетейя, 1998. 286 с.

18. Джиоева А. А. Английский менталитет сквозь призму ключевых слов: PRIVACY. Языки в современном мире. М. 2004. С.191 – 198.

19. Додонов Б.І. У світі емоцій. Київ: Видавництво політичної літератури України, 1987. 140 с.

20. Єсипенко Н. Г. Концепт, концептуалізація, концептуальний аналіз. *Вісник Житомирського державного університету*. 2011. Вип. 56. С. 77–80.

21. Жайворонок В. В. Українська етнолінгвістика. К. : Довіра, 2007. 262 с.

22. Загнітко А. П. Сучасні типології концептів : когнітивний, лінгвокультурологійний, прагматичний аспекти. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Лінгвістика»* : [зб. наук. праць]. Вип. XI. Херсон : Вид-во ХДУ, 2010. С. 33–46.

23. Іванова Л. П. Проблема співвідношення мовної особистості та національно-мовної картини світу. *Проблеми зіставної семантики*. 2002. Вип. 5. – С. 34–36.

24. Іващенко В. Л. Художній концепт: проблема визначення на рівні ментальних структур як форм відображення дійсності (на матеріалі

життєтворчості Т.Г.Шевченка). *Науковий вісник Волинського державного університету: Мовознавство.* 2004. №6. С. 98−103.

25. Карпенко Ю. О. Вступ до мовознавства. К. : Академія, 2006. 334 с.

26. Кебуладзе В. «Структури життєсвіту» на перетині трансцендентної феноменології та феноменологічної соціології. Структури життєсвіту / А. Шюц, Т. Лукман. Київ : Укр. центр духов. культури, 2004. С. 540–548.

27. Кононенко В. І. Концепти українського дискурсу. Івано-Франківськ : Плай, 2004. 245 с.

28. Корольова А. В. Типологія наративних кодів інтимізації в художньому тексті : [монографія]. К. : ВЦ КНЛУ, 2002. 267 с.

29. Кочерган М. П. Загальне мовознавство. К. : Видав. центр «Академія», 1999. 288 с.

30. Краснобаєва-Чорна Ж. В. Концептуальний аналіз як метод концептивістики (на матеріалі концепту ЖИТТЯ в українській фраземіці). *Українська мова.* 2009. № 1. С. 41–52.

31. Краснобаєва-Чорна Ж.В. Інтегральний підхід до інтерпретації концепту (філософський та лінгвокультурологічний вектори). *Лінгвістичні студії: Зб. наук. праць.* Донецьк: ДонНУ, 2006. Вип. 14. С. 27-31.

32. Лисиченко Л. А.Мовна картина світу та її рівні. *Зб. Харківськ. історико-філософського тов.* 1998. Т. 6. С. 129–144.

33. Малярчук О.В. Емоційний концепт щастя: етимологічні та структурні характеристики. *Вісник Житомирського державного університету. Філологічні науки.* 2014. Вип. 2 (74). С. 132–138.

34. Маслова В.А. Когнитивная лингвистика. Минск: Тетра Системс,2004. 256с.

35. Мац І. І. Різновиди емоцій та способи їх вербалізації (на матеріалі англійської мови). [Електронний ресурс]. Режим доступу : http://eprints.zu.edu.ua/3511/1/03miiesv.pdf

36. Мацьків П. В. Мовна картина світу в контексті суміжних наукових понять. *Науковий вісник ДДПУ імені І. Франка. Серія «Філологічні науки»*. Мовознавство. 2017. № 7. С. 115–118.

37. Мельник Т. Образність художнього тексту через призму лінгвістичного аналізу. [Електронний ресурс]. Режим доступу : http://gagago.ru/tamara-melenik-obrazniste-hudojneogo-tekstu-cherez-prizmu.html

38. Мех Н. О. Інтерпретація концептів слово, мова в українській культурній традиції : монографія. Переяслав-Хмельницький, 2008. 211 с.

39. Мізін К. І. Верифікація лінгвокультурної релевантності концептів за допомогою методики психолінгвістичного експерименту. *Психолінгвістика.* 2016. Вип.19 (2). С. 32–46.

40. Палійчук А. Л. Наративний код інтимізації (на матеріалі англомовного художнього дискурсу): дис. … канд. філол. наук. Харків, 2011. 253 с.

41. Приходько А. Н. Концепты и концептосистемы монография. Днепропетровск: Белая Е. А., 2013. 307 с.

42. Розуміння емоцій та почуттів. Загальна психологія [Електронний ресурс] Режим доступу : http://info-library.com.ua/books-text-4773.html

43. Селіванова О.О. Сучасна лінгвістика: термінологічна енциклопедія. Полтава: Довкілля. К, 2006. 716 с.

44. Сепир Э. Избранные труды по языкознанию и культурологи. М. : Прогресс, 1993. 350 с.

45. Сімонок В. Мовна і концептуальна картини світу. Семантика мови і тексту. 2006. С. 279–282.

46. Слободян М. Методика концептуального аналізу у сучасній когнітивній лінгвістиці. *Мовознавство*. 2009. Вип. 17. С. 105–115.

47. Слухай Н. В. Сучасні лінгвістичні теорії концепту як мовно-культурного феномену. Мовні і концептуальні картини світу. 2002. Вип. 7. С. 462–469.

48. Ставицька Л. О. Гендерні стереотипи в сучасній українській мовній свідомості (за даними асоціативного експерименту зі словами «жінка», «чоловік». *Наук. зап. Луганського нац. пед. ун-ту. Серія «Філологічні науки»: Зб. наук. пр*. Луганськ, 2004. Вип. 5. Т. 3. С. 128–146.

49. Ставицька Л.О. Мова і стать. *Критика*. 2003. № 6. С. 29–34.

50. Тараненко А. А. Языковая семантика в ее динамических аспектах (основные семантические процессы). К. : Наукова думка, 1989. 254 с.

51. Татенко В. До питання про структуру та типологію інтимного життя [Електронний ресурс]. Психологія особистості. 2011. № 1 (2) С.164-169 Режим доступу: http://www.pu. if.ua/depart/Pedagogical Psychology /resource/file/2011_2/Taten.pdf.

52. Федонюк В. Є. Мовна картина світу і типологія К. Г. Юнга [Електронний ресурс] Opera Slavica. 233 2010. Vol. 20, № 2. С. 43–49. – Режим доступу : http://digilib.phil.muni.cz/bitstream/handle/11222.digilib/116473/2_OperaSlavica_ 20-2010-2_6.pdf

53. Філософія: світ людини : курс лекцій : навч. посібник для студ. вищ. навч. закл. В.Г. Табачковський, М.О. Булатов, Н.В. Хамітов, Є. Андрос, А. Дондюк. Київ : Либідь, 2003. 430 с.

54. Фромм Э. Гуманистический психоанализ. Питер. 2002.544 с.

55. Этнопсихолингвистика. М. : Наука, 1988. 192 с.

56. Ужченко В. Д. Когнітивні аспекти вивчення фразеології в Україні. *Лінгвістика : зб. наук. праць*. Луганськ : ЛНУ ім. Т. Шевченка, 2008. № 2. С. 46–59.

57. Юрчинська Г.К. Острах інтимності і як його перебудувати методом психодрами в групі самопізнання. *Суспільні процеси: психолого –*

педагогічні та соціальні аспекти: Збірник наукових праць. К.: Видавничо-поліграфічний центр"Київський університет", 2004. С. 234 – 244.

58. Ярич М. В. Концептуальний аналіз як метод лінгвістичних досліджень. *Науковий вісник Чернівецького університету. Германська філологія.* 2014. Вип. 692-693. С. 345-347. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvchnugf_2014_692-693_104 (дата звернення: 21.04.2023).

59. Berlant L. Intimacy. Chicago and London : University of Chicago Press, 2000. 687 p.

60. British National Corpus **[**Електронний ресурс**]**. Oxford University Computing Services for the BNC Consortium. Режим доступу до ресурсу : http://www.nartcop.ox.ac.uk.

61. Robbins *R.* How You Can Restore Sexual Trust and Rebuild Your Life, Adams Media Corporation. [Електронний ресурс.] Доступно з http://www.megabook.ru

СПИСОК ДОВІДНИКОВИХ ДЖЕРЕЛ

62. Бибик С. П. Словник іншомовних слів: тлумачення, словотворення та слововживання. Х. : Фоліо, 2006. 623 с.
63. Українсько-російсько-англійський тлумачний словник з психології статі та сексуальності. Тернопіль: "Навчальна книга-Богдан", 2000. 32 с.
64. Філософський енциклопедичний словник. [ред. кол. В. І. Шинкарук та ін.]. К. : Абрис, 2002. 401 с.
65. Энциклопедический словарь по сексологии и смежных областях. Минск : Беларус. энцикл., 1995. 351 с.
66. Шапар В. Б. Психологічний тлумачний словник. Харків : Прапор, 2004. 640 с.
67. 500 английских пословиц и поговорок. М. : Изд-во литературы на иностранных языках, 1959. 35 с.

68. Annoying Proverbs. The ones that grate on your nerves with repetition [Electronic Resources].Access mode :www.theotheraages.org./quote-Q7.html
69. Bertram A. NTC's Dictionary of Proverbs and Cliches / ed. Spears R. A. – Checago : NTC Publishing Group, 1993. 456 p.
70. Cambridge Advanced Learner's Dictionary **[**Електронний ресурс**]**.Режим доступу до словника : www.dictionary.cambridge.org.
71. Cambridge Dictionary of American Idioms. Cambridge : Cambridge University Press, 2006. 307 p.
72. Cambridge Idioms Dictionary. – Cambridge : Cambridge University Press, 2006. – 568 p.
73. Cambridge International Dictionary of English. Cambridge : Cambridge University Press, 1995. 1775 p.
74. Collins COBUILD Advanced Learner's English Dictionary **[**Електронний ресурс**]**. L. : Heinle ELT, 2006.
75. Dictionary of Euphemisms / R. W. Holder. Oxford : Oxford University Press, 2003. 567 p.
76. Favourite English proverbs and sayings = Улюблені англійські прислів'я і приказки : 500 висловів. К. : Криниця, 2001. 80 с.
77. Kiss G. An associative thesaurus of English / [Kiss G., Armstrong C., Milroy R., Piper J.]. Edinburgh : University of Edinburgh, MRC Speech and Communication Unit, 1972.
78. Longman Dictionary of Contemporary English Online **[**Електронний ресурс**]**.Режим доступу до словника : http://www.ldoceonline.com/dictionary.htm.
79. Longman Dictionary of English Idioms. Edinburgh Gate, Harlow : Longman Group UK Limited, 1996. 387 p.
80. McGraw-Hill Dictionary of American Idioms and Phrasal Verbs. – New York : The McGraw-Hill Companies, Inc, 2002. 745 p.
81. Online Etymology Dictionary **[**Електронний ресурс**]**. Режим доступу до словника : http://www.etymonline.com.

82. Oxford English Dictionary Online **[**Електронний ресурс**]**. Режим доступу до словника : http://www.oed.com.htm.

83. Random House Unabridged Dictionary. Oxford : Oxford University Press, 2002. 657 p.

84. Webster Online Dictionary with Multilingual Thesaurus Translation **[**Електронний ресурс**]**. Режим доступу до словника : http://www.websters-online-dictionary.org.htm.

85. Wordnet Dictionary **[**Електронний ресурс**]**. Режим доступу до словника : www.wordnet.com.